

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: Intimní prostor dramatické tvorby Augusta Strindberga

Zvenčí dovnitř a zevnitř ven

Autor práce: Mgr. Kateřina Volánková

Kateřina Volánková se ve své bakalářské práci zaměřuje na odhalování intimního života postav prostřednictvím otevřené výpovědi v díle Augusta Strindberga. V prvních dvou kapitolách se systematicky zabývá širším kontextem Strindbergovy tvorby a dokumentuje jeho extrémní, subjektivistické a provokativní postoje k dobovým tématům. Následně se autorka v širším historickém kontextu soustředí na Strindbergův odvrát od divadelní vnějškovosti do nitra postav; k jejich individuální psychologii, k svébytné vnitřní polaritě a dynamice, k pudovosti, nevědomí, podvědomí a podtextu.

Diplomantka sleduje, jak se Strindbergovo niterné, subjektivní zaměření projevuje při sebeodhalování postav v intimitě jejich otevřené výpovědi, v rozvíjení konfliktu na základě rozporuplného vnitřního duševního procesu a v principu montáže více psychických tendencí a vrstev. Nakonec autorka přibližuje rozvíjení principu intimity v průběhu Strindbergova závěrečného období tvorby spojené se založením Intimního divadla v roce 1907.

V závěrečné části práce se Kateřina Volánková věnuje konfliktu postav s vnějším i vnitřním prostorem v souvislosti s přípravou své bakalářské inscenace Strindbergovy jednoaktové hry *Pelikán*. Vychází ze Strindbergovy úzkosti z uzavřeného i otevřeného prostoru a v jeho dramatice poukazuje na propojení prostoru s minulostí postav i na systematické utváření prostoru jako tematicky ucelené obrazové struktury.

V poslední kapitole diplomantka reflektuje z pozice režisérky zkušební proces své bakalářské inscenace Strindbergova *Pelikána*. Za stěžejní téma hry považuje „odcizení v rodině“, v níž všichni válčí proti všem, ale navenek se snaží udržet ideální obraz spokojené rodiny odpovídající dobovým konvencím. Kateřina Volánková ve hře vyzdvihuje kontrasty atmosfér, práci s prostorem i grotesknost s hororovými prvky. Podrobně dokumentuje tematické utváření scénického

prostoru prostřednictvím konkrétních předmětů s jejich významovými přesahy, tvorbu kostýmů ve spojitosti s charakteristikou postav i volbu scénické hudby. Reflexi práce s herci na postavách a situacích i hledání odpovídajícího scénického výrazu oproti tomu věnuje pouze dva poslední odstavce.

Samotná bakalářská inscenace Kateřiny Volánkové představuje pečlivě propracovaný a přehledně strukturovaný scénický celek s vědomým využitím možností scénického prostoru i jasným žánrovým pojetím díla a dokládá diplomantčiny schopnosti režijního uchopení zvoleného tématu. Je otázkou, zda soustředění na vytváření atmosféry prostřednictvím výtvarné a hudební složky i důraz na groteskně hororové pojetí není na úkor otevírání se hlubšímu smyslu díla a jeho vnímání v širších souvislostech naší současnosti. Sledovat Strindberga jako variaci na novoanglický horor je do určité chvíle osvěživé, ale obávám se, že v celkovém vyznění limitující právě pro niternou intimitu osobní výpovědi i pro plastičtější a dramatictější rozvíjení vnitřního tématu postav a tvorbu tematické klenby inscenace.

Diplomová práce Kateřiny Volánkové je každopádně úctyhodnou studií intimity ve Strindbergově tvorbě a spolu s její bakalářskou inscenací Strindbergovy jednoaktovky *Pelikán* dokládá diplomantčinu schopnost systematického myšlení, uvažování v širších souvislostech i práce s různými tematickými rovinami textu. Práce je dobře koncipovaná, přehledně členěná a čtivá. Práci doporučuji k obhajobě, kterou navrhuji odvinout od reflexe výsledného tvaru bakalářské inscenace Strindbergovy hry *Pelikán*.

V Praze 15. 9. 2021

doc. Jakub Korčák